Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

№41 (1865)
10 желтоқсан 2022 жыл

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ
WWW.KAZNU.KZ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев Мәдениет және спорт министрлігі ұйымдастырған «Айбоз» ұлттық әдеби сыйлығын марапаттау рәсіміне қатысты.

«Айбоз» әдеби сыйлығының жеңімпаздары марапатталды

Конкурсқа қатысу үшін барлығы 402 өтінім түсті. Оның ішінде қазылар алқасының таңдауымен 49 шығарма (әр аталым бойынша 7 шығармадан) байқаудың шорт-листіне енді. Өтінімдер 4 ай ішінде 7 аталым бойынша қабылданды: «Үздік проза», «Үздік поэзия», «Үздік драматургия», «Үздік көркем аударма», «Үздік балалар әдебиеті», «Үздік комикс», «Үздік кітап дизайны».

«Алаш кезеңінде үздік романға жарияланған бәйгенің арқасында төл мұраларымыз «Қамар сұлу», «Қалың мал» сияқты іргелі классикалық шығармалармен толықты. Бұл өркениетке, руханиятқа жасалған қызметтің өшпейтінін дәлелдесе керек. Біздің де осы «Айбоз» сыйлығын жариялағандағы басты мақсатымыз жаңа қазақ әдебиетіне сүйекті де сүбелі шығармалардың көптеп қосылуына ықпал ету болатын. Биылдан бастап «Жаңа қазақ әдебиеті» сериясымен отандық авторлардың бұрынсоңды жарық көрмеген жаңа кітаптарын шығаруды бастадық. Әдеби ұлттық сыйлыққа ие болған барша қаламгерді шын жүректен құттықтаймын!» – деді Мәдениет және спорт министрі Дәурен Абаев.

Министр қолданыстағы заңнамаға кітап шығаруға қатысты өзгерістер енгізілгенін де атап өтті.

Ұлттық ән өнерін байытқан ақын

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, І дәрежелі «Барыс» және «Парасат» ордендерінің иегері, зерттеуші-ғалым, Тәуелсіз «Тарлан» сыйлығының иегері, ақын Шөмішбай Сариевтің өмірі мен шығармашылығына арналған «Ғибратты ғұмыр» атты сериялық кітабының салтанатты тұсаукесер рәсімі өтті.

Кітапта ақынның ғылыми зерттеулері, халыққа танымал ән мәтіндері, өлеңдері топтастырылған. Сонымен қатар әріптес, қаламдастары мен отбасы мүшелерімен түскен фотосуреттері берілген.

Салтанатты шараға мемлекет және қоғам қайраткерлері, ақын-жазушылар, зиялы қауым өкілдері, Шөмішбай Сариевтің жары Жұмагүл Сариева мен ұлы, Қазақстан Республикасы Президенті Кеңсесінің бастығы Бақытжан Шөмішбайұлы, қазақ эстрадасының жұлдыздары, ҚазҰУ-дың оқытушы-профессорлар құрамы қатысты.

Жиынды білім ордасының басшысы Жансейіт Түймебаев құттықтау сөзбен ашып, Шөмішбай Нағашыбайұлының өмір жолына тоқталды.

«Қазақ поэзиясында, әдебиеттану ғылымында ерекше қолтаңба қалдырған Шөмішбай Сариев – біздің университетіміздің түлегі. 1966 жылы ҚазМУ-дың журналистика факультетіне оқуға түсіп, 1971 жылы бітірген. «Қазақстан» баспасында редактор, «Жұлдыз» журналында бөлім меңгерушісі, М.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтында ғылыми қызметкер, аға ғылыми қызметкер болды. Шөмішбай Сариев ғалым ретінде 50-ші, 60-шы, 70-жылдардағы қазақ ақындарының шығармашылығын талдады. Тәуелсіздік кезеңіндегі қазақ поэзиясының жаңа буын өкілдері туралы да зерттеулер жүргізді.

Жалғасы 2-бетте

Джо Гю ЮН:

Вы станете самыми лучшими в мире

3-бет

Томонобу САКУРАЙ:

ҚазҰУ-дың озық оқу ордасы екеніне тағы көзім жетті

4-бет

Химия – наука, развивающая экономику страны

6-бет

Сыбайлас жемқорлықпен күресудің жаңа бағыттары белгіленді

БҰҰ директивасына сәйкес, 9 желтоқсан – Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес күні. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес күніне және заң ғылымының докторы, профессор Гүлнар Рахымжанқызы Усеинованы еске алуға арналған «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзекті мәселелері» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

Конференцияның алдында Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Алматы қаласы бойынша департаментінің төрағасы Асхат Оразханды қабылдады.

Іс-шараға жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің деканы Сәбит Суатай, Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының меңгерушісі, з.ғ.д., профессор Рима Жансараева, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Алматы қаласы бойынша департаментінің төрағасы Асхат Оразхан, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Алматы қаласы бойынша департаментінің превенция басқармасының басшысы Қанат Сәлімбаев, Алматы қаласы бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл департаменті штабы басшысының орынбасары Нұрлан Түзелбаев, Қырғызстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің депутаттары және Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің мүшелері қатысты.

Жалғасы 2-бетте

№41 (1865), 10 ЖЕЛТОҚСАН 2022 ЖЫЛ ● АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ
QAZAQ UNIVERSITETI

Ұлттық ән өнерін байытқан ақын

Соңы. Басы 1-бетте

Шәмішбай Сариевті әдеби орта «қазақтың Пушкині» деп атағанын білеміз. Өлеңдері әнге айналып, тыңдарман қауымның жүрегіне жетті. Көзі тірісінде 300-ден аса әнге мәтін жазып, ұлттық ән өнерін байытты», – деді Жансейіт Түймебаев.

Қазақстан жазушылар одағы басқармасы төрағасының орынбасары, ақын Бауыржан Жақып өз сөзінде: «Шәмішбай Сариев – XX-XXI ғасырлардағы қазақ поэзиясын жоғары көтерген тұлғалардың бірі. Болмысы бөлек болатын. Ақынның қаламынан туған өлеңдері мен әндері халық жадында мәңгі сақталады. Сондықтан да Шәмішбай Нағашыбайұлының есімі қазақ әдебиетінде алтын әріппен жазылып қалды», – деп, ақын шығармашылығының өміршеңдігіне тоқталды.

Өз кезегінде Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, ардагер диктор Сауық Жақанова Шәмішбай Сариевтің өлеңдерін мәнерлеп оқып, жиналғандарды бір серпілтіп тастады. Сонымен қатар М.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының аға ғылыми қызметкері Гүлжахан Орда, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Естай Әлікеев сөз сөйлеп, естеліктерімен бөлісті.

Жиын барысында әнші Медеу Арынбаев Ш.Сариевтің өлеңіне жазылған «Атамекен», «Дәурен-ай» әндерін және жас әнші Ермек Берекет ел арасында танымал болып кеткен «Қарағым-ай» әнін орындады.

Кездесу соңында ақынның жары Жұмагүл Сариева кешті ұйымдастырғаны үшін ҚазҰУ басшылығына ризашылығын білдірді. Өз сөзінде ол бүгінгі «Ғибратты ғұмыр» сериясы арқылы басылып шыққан кітаптың орны бөлек екенін жеткізді.

«Шәмішбай Сариевтің 30-дан астам кітабы жарыққа шықты. Бүгін тұсаукесері өткен кітап мен үшін ыстық. Ол осы Қазақ ұлттық университетін бітіріп, мықты оқытушылардан сабақ алды. Өмірінің соңына дейін ҚазҰУ-да өткен студенттік кездерін сағынышпен еске алып, есінен еш уақытта шығарған емес. Шәмішбай бір елі аузынан тастамай айтып отыратын білім ордасы бүгін үлкен кеш өткізіп, ақынның өмірі мен шығармашылығына арналған кітапты жарыққа шығарып отыр. Игі бастамаға әулетімнің атынан ризашылығымды білдіремін», – деді Жұмагүл Қаженқызы.

Шара аясында Шәмішбай Нағашыбайұлының өмірі мен шығармашылығына арналған кітап көрмесі ұйымдастырылды.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

Архивті цифрландыру – маңызды мәселе

ҚазҰУ-дың Әл-Фараби кітапханасында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті мен ҚР Орталық мемлекеттік архиві арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған «Архив сыйы: ҚР ОМА кітаптары – Әл-Фараби университетінде» тақырыбында дөңгелек үстел болып өтті.

Басқосуға ҚР Мәдениет және спорт министрлігі Архив істері және құжаттаманы басқару комитетінің төрағасы Қуат Бораш, Архив істері және құжаттаманы басқару комитетінің «Орталық мемлекеттік архив» РММ директоры, тарих ғылымының кандидаты Сәбит Шілдебай, ҚазҰУ-дың Әл-Фараби кітапханасының директоры Ақбөпе Бердіқызы және тарих факультетінің деканы, тарих ғылымының кандидаты, қауымдастырылған профессор Досбол Байғонақов қатысты.

Жиында сөз алған Қуат Қаһарманұлы: «Мен қара шаңырақ – ҚазҰУ-дың түлегімін. Университет елімізге кәсіби архив мамандарын даярлап отырған бірден-бір жоғары оқу орны. Сондықтан осынау басқосуға арнайы келдім. Қазір өскелең ұрпақты отаншыл рухта тәрбиелеп, мемлекеттік сана қалыптастыруда үлкен жұмыстар жүргізіліп жатқанын білесіздер. Осы орайда, жастар, «Архив» мамандығы бойынша білім алып жатқан студенттер, сіздер бізге қамқор, қорғансыздар. Өйткені архив саласында 4-ақ пайыз кәсіби архившылар жұмыс істейді, қалғаны өзге сала мамандары. Демек, архивші мамандығы сұранысқа ие, өте қажет мамандық», – деді. Одан әрі өз сөзінде комитет төрағасы: «Елімізде 215 архив жұмыс істейді. Оның барлығы кеңес дәуірінде салынған. Қазір архив ісін цифрландыру, электронды архивті дамыту мәселесі тұр», – деді.

«Орталық мемлекеттік архив» РММ директоры Сәбит Шілдебай: «Біз бүгін Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне тарту ретінде «Архив – 2025», «Мәдени мұра» және т.б. бағдарлама, жобалар аясында жарық көрген өте құнды еңбектерді алып келдік. Өйткені біздің мекеме шығарған кітап, фотоальбомдар архивтік құжатқа негізделген. Осы тұрғыдан алғанда, өте құнды еңбек саналады. Оған мемлекеттік архив мамандары, ҚазҰУ ғалымдары тартылды. Біз сыйға тартқалы тұрған кітаптар ішінде «Қазақстандағы ашаршылық: 1921-1923 жж.», «1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс», «Эпистолярное наследие Мустафы Шокая 1919-1941гг.», Бауыржан Момышұлы, Асанбай Асқаров, Сейітқали Меңдешов, Хакімжан Наурызбаев және т.б сынды біртуар тұлғалардың жеке тектілік қор құжаттарынан құрастырылған кітаптар бар. Архивтің міндеті – құжатты жинап, сақтау ғана емес, ғылыми айналымға шығару», – деп өз ойын қорытындылады.

Дөңгелек үстел жұмысы барысында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті мен ҚР Орталық мемлекеттік архиві ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Сыбайлас жемқорлықпен күресудің жаңа бағыттары белгіленді

Соңы. Басы 1-бетте

Конференцияда сыбайлас жемқорлыққа қарсы арнайы органдар, әділет департаменттері, мемлекеттік қызмет басшыларының баяндамалары тыңдалды. Мәселенің өзектілігі мен маңыздылығына орай, «Аманат» партиясы қалалық филиалы жанындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі қоғамдық кеңес мүшелері мен Алматы қалалық мәслихатының депутаттары өз пікірлерін білдірді. Бұл конференция мемлекет пен қоғамның сыбайлас жемқорлықпен күресудегі мақсатын айқындап, осы дерттің алдын алудың жаңа бағыттарын белгіледі.

Конференция барысында қатысушылар ҚазҰУ мұражайымен, Жағдаяттық басқару орталығымен танысты.

Орынбасар ТІЛЕПБЕРГЕНОВ,
заң ғылымының кандидаты,
аға оқытушы

Ғалым Станислав Ердавлетов атындағы аудитория ашылды

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің география және табиғатты пайдалану факультетінде белгілі географ-ғалым, география ғылымының докторы, туризм географиясының қазақстандық ғылыми мектебінің негізін қалаушы Станислав Ердавлетов атындағы аудиторияның салтанатты ашылу рәсімі өтті. Шараға университет басшылығы, оқытушы-профессорлар құрамы мен білім алушы жастар қатысты.

Заманауи үлгіде жасақталған дәрісхана меценат, Станислав Ердавлетовтың шәкірті Александр Подваловтың демеушілігімен ашылып отыр.

Жиын басында Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректор Фатима Жақыпова сөз сөйлеп, дәрісхананың ашылуына үлес қосқан демеушілерге ҚазҰУ ректоры Жансейіт Түймебаевтың атынан ризашылығын білдірді. Сонымен қатар ғалым Станислав Ердавлетовтың жеткен жетістіктеріне тоқталды.

«Станислав Ердавлетов – 320-дан астам ғылыми еңбектің авторы. Қазақстандағы туризм географиясы бойынша алғашқы теориялық еңбектер мен оқулықтарды жазды. Сонымен қатар профессордың бастамасымен 1996 жылы университетіміздің география факультетінде алғаш рет Туризм кафедрасы ашылды. Жаңадан құрылған кафедраны 13 жыл басқарып, жетекшілік етті. Бүгінгі шараның маңыздылығы жоғары. Себебі география саласында аянбай еңбек еткен ғалымның атымен дәрісхана ашылып отыр. Соңғы екі жылда білім ордамызда 20-ға жуық заманауи үлгідегі аудиториялар ашылды. Бұл жұмыстар алдағы уақытта да жалғасын табады», – деді Фатима Надырқызы.

Аудитория заманауи және еркін форматта жасақталған. Білім алушы жастардың емін-еркін сабақ оқуларына жағдай жасалған. Дәрісхананың іші жарық, аумағы кең.

Сондай-ақ шара барысында Күмбел тауының шыңына (3230 м) шыққан ҚазҰУ-дың студентіне арнайы марапаттар табысталды.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

Qazaq universiteti №41 (1865), 10 ЖЕЛТОҚСАН 2022 ЖЫЛ ● АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ

В КазНУ имени Аль-Фараби выступил профессор – директор Международного института интеллектуального развития Джо Гю Юн с лидерской лекцией на тему «Здоровое мышление для счастливой жизни». Почетного гостя из Южной Кореи, уважаемого лектора – главу комитета по образованию IMEI, профессора Джо Гю Юн представила аудиторию член Правления – проректор по академическим вопросам КазНУ имени Аль-Фараби Фатима Жакыпова. Она отметила, что состоялась встреча делегации с Председателем Правления – Ректором КазНУ имени Аль-Фараби Жансеитом Туймебаевым, на которой обсуждались основные направления сотрудничества, были презентованы достижения данного института. Профессор Джо Гю Юн известный ученый, разработчик программ местного самоуправления в Республике Корея.

Джо Гю ЮН,

директор Международного института интеллектуального развития:

Вы станете самыми лучшими в мире

В лидерской и по содержанию, и по духу лекции профессор Джо Гю Юн на примере своей страны Южной Кореи, совершившей поразительный скачок из бедной и разрушенной войной страны в лидеры Центрально-Азиатского региона, рассказал о той системе мышления и образа жизни, которая помогла совершить это чудо. В ее основе лежат принципы: реального лидерства, способности противостоять вызовам, второй индустриализации, роста экспорта и главное – возрождения сознания и духа народа. Профессор Джо Юн начал лидерскую лекцию с истории своей страны.

– Давным-давно, на протяжении 36 лет Корея входила в состав Японии. Японские оккупанты были очень жестокими, они забирали все, что мы имели. Наших молодых людей забирали на фронт воевать на стороне Японии, а наших девочек отдавали их солдатам на развлечение. Они даже попытались ликвидировать корейский язык. Поэтому у наших родителей у всех есть японские имена. Каждый день мы должны были поклоняться перед японским императором. Мы долго сопротивлялись, многие люди пролили кровь, мы не смогли их преодолеть. Но 15 августа 1945 года Корея наконец-то стала независимой. Очень сильно обрадовались, к сожалению радость была не долгой. В 1950 году из за различия идеологии в стране началась гражданская война и корейцы должны были воевать против друг-друга. Война длилась ровно 3 года и она забрала все то, что мы приобрели за годы независимости. Западные эксперты тогда говорили, что у этой страны нет возможности на восстановления и нет надежды. По статистике ООН Корея тогда входила в тройку беднейших стран. У нас нет полезных ископаемых. Такая бедная страна победила бедность и сумела стать развитой страной. Наши молодые люди были патриотами, многие тогда уежали в Германию, работали в шахтах на глубину тысячи метров, многие девушки уезжали туда медсестрами и обрабатывали раненных. То, что они там работали это стал катализатором, и мы могли получить государственный кредит.

В итоге войны, можно сказать, вся территория Кореи разрушилась. Корея расположена на полуострове, с трех сторон окружена морем. Для сравнение скажу, территория Казахстана в 26 раз больше чем территория Кореи. У вас территория обширная и очень много полезных ископаемых. В Казахстане большой потенциал, поэтому Казахстан ждет светлое будущее. В то время в Корее годовой доход на душу население составлял 79 американских долларов. Но Корея победила бедность. Она мечтала стать развитой страной и мы этого добились. Сейчас среднегодовой доход население составляет 34 тыс долларов США. Корея стала сильной IT страной, самый скоростной интернет в Корее. Внешний торговой оборот страны 1 трлн долларов, 10-ое место по размеру ВВП и 6-ое место по экспорту в мире.

Самое главное, без чего невозможен прорыв и процветание – это возрождение сознания и духа народа, – подчеркнул спикер. – Каким же образом Корея стала развитой страной, как страна выбралась из бедности? Это стала возможно благодаря изменение мышления. Вы все знаете детского писателя Андерсена из Дании. Он родился некрасивым, в бедной семье. Был слишком некрасивым, что друзья издевались над ним. Из за этого он всегда считал себя несчастливым человеком. Однажды он поменял свои взгляды на окружающее. «Нет, я не хочу быть несчастным, наоборот, я одаренный человек», сказал он себе. И изменил свой подход к жизни, в последствий стал известным писателем, написал всемирный шедевр «Гадкий утенок». Если трудности до конца останутся трудностями, если ее не перебороть то естественно будет тяжело жить. А возможно, что трудности нам принесут лучшее будущее? Вот так кореецы начали мыслить по новому.

В Корее нет природных ресурсов, поэтому мы начали покупать сырье из разных стран, его перерабатывали и продавали миру готовый товар. К примеру, в Корее кофе не растет, а Эфиопия лидер по производству кофейных зерен. И мы купили в Эфиопии кофейное зерно, переработали и начали продавать. В итоге Корея заняла третье место в мире по экспорту кофейной продукции. И еще, в Кореи нет ни капли нефти, но Корея первое место занимает по экспорту нефтяной продукции. До того, как мы стали экономически развитой страной у нас было несколько условие для нашего успеха. Первое условие – это лидерство. Хочу отметить, что 1988 году были олимпийские игры впервые проведены в Сеуле. Тогда у нас был такой девиз «Весь мир в Сеул, а Сеул в мир». Весь мир приехал в Корею. В то время сами кореецы никуда не могли выезжать. Потому что, никто не мог получить загранпаспорт, его корейские граждана начали получать только в 1989 году. Теперь предприниматели для сотрудничества могли выезжать в заграницу, бизнесмены свободно путешествовали по миру и привлекали инвесторов. Таким образом мы смогли быстро достичь экономического роста. В 1970 годы впервые начали строить автомагистрали. Сначало построили скоростную дорогу из Пуссана в Сеул, растояние 520 км. Сейчас таких дорог в стране более 50-и, они похоже на паутину. Такие изменения невозможно было бы, если не возрождение в сознание народа.

Кореецы всегда бросают вызыв. Поначалу Корея была аграрной страной, потом стала индустриальной. Западные страны были против такому раскладу, потому что до сих пор не одна аграрная страна не смогла стать промышленной. Мы бросили ко второй индустриализации и добились успеха. Такое было впервые в мире. Машиностроение, судостроение, тяжелая промышленность и в других отраслях Корея поднялась как полноценная страна. Третье условие – благодаря экспорту. Без этого условие мы не можем говорить о развития. Четвертое условие – это возрождение сознания и духа народа. Для того, чтобы развивающая страна стала развитой нужна возродить сознания, без этого не представляется возможным. Это происходить благодаря не одному лидеру. Ваш университет самый лучший вуз во всей Центральной Азии, в мировом рейтинге 150 место занимает. Но вы же не можете оставаться на этом месте, правда? Теперь ваш университет в мировом рейтинге должен войти в сотку. Это будет возможным только после возрождения вашего сознания. Это движение мы называли «народным», мы начали говорить «давайте жить лучше». Наши родители хотя сами сильно голодовали, но очень хотели, чтобы бедность не перешла в следующее поколение. Они изо всех сил трудились. И так они победили бедность.

Корея единственная разделенная страна в мире, для того, чтобы корейцы пали духом внешние силы поменяли образ нашей карты. Наш народ решил, что мы не должны себя чувствовать побежденными. Для того, чтобы освободиться от такого мышления мы решили изменить наш политический имидж. Теперь мы были не «зайцами», а стали «тиграми», забыли о том, что побежденная нация. Начали движение по возрождению сознания в мальенких корейских деревнях. Это движение состоит из трех принципов: первый – трудолюбие, второй – самообеспечение, третьи – сотрудничество. Жители деревни сплотились и начали успешно работать. На фоне этого движение произошло возрождение сознания корейского народа. Итак шаг за шагом мы начали поднимать экономику, и в итоге Корея стала развитой страной.

Но экономический рост не мог победить внутреннюю проблему человека. Наоборот, многие люди из за обилия и комфортной жизни начали деградироваться. Итак пришли к выводу, что мы не можем себя обеспечить светлого будущего без вызова. Если вы сталкнетесь с проблемами и победите их, то вы переступите через время. У вас образуется сильная душа и она вам дает бросать вызов. Благодаря этим вызовам корейцы создали автомобильный двигатель. Мы собрали свою машину со своим двигателем. Мы и здесь добились успеха. Сейчас даже знаменитая фирма «Мерседес-бенц» покупает корейские двигатели. Мы даем гарантию на свои автомашины на 10 лет или на 100 тысяч миль. За это время появится проблемы фирма устраивает наполадки. Тогда наши конкуренты говорили, что такая гарантия, это провальный шаг. Через сервисные центры автозавод определил какие запчасти быстрее изношивается и доработали эти расходники. Я на своей машине езжу 8 лет и проблем никаких нет. Сейчас на заводах Кореи одну машину собирают за 13 секунд. Таким образом страна добилась успеха не только в этой сфере. Корейская земля холмистая, поэтому где горы прорубили тоннели, а где реки построили мосты. Сейчас в Корее 37 тысяч мостов, а тоннели 27 тысяч. 123 этажное самое высокое здание в мире тоже у нас. Корея маленькая страна, но она для обороны имеет отечественную ракету и свои истребители. По военной мощности Корея занимает 4-ое место в мире.

Красноречивым подтверждением сказанных слов профессора Джо Гю Юн послужил видеофильм об экономическом чуде на реке Ханган.

– Как Корея добилась экономического бума? Все благодаря человеческого ресурса, потому что в наших недрах нет полезных ископаемых. Вы молодежь – будущее вашей страны. Вы будете самыми человеческими ресурсами Казахстана. У вас у каждого есть большой потенциал. Но пока не произойдет изменение в вашем мышлении вы ничего не добьетесь, то, что вы оканчиваете лучший вуз это не означает, что можете стать самыми лучшими. Я уверен, что вы в раскроете свои крылья и сделаете этот мир красивым. И вам в этом помогут ваши профессорско-преподавательский состав. Вы уже лучшие в Центральной Азии, теперь стремитесь стать самыми лучшими в мире. С этой мечтой двигайтесь вперед, и вы станете самыми лучшими в мире, – подытожил спикер свою лекцию с наилучшими пожеланиями.

В завершение лекции слушатели охотно задавали вопросы лектору, получая остроумные и глубокие ответы. Лидерская лекция завершилось памятной фотосессией.

Каиржан ТУРЕЖАНОВ

Томонобу САКУРАЙ:

ҚазҰУ-дың озық оқу ордасы екеніне тағы көзім жетті

Әлемде ғылым мен жоғары технология бойынша Күншығыс елі өзгелерден әлдеқайда алда тұрғаны белгілі. Жапон халқы білімі мен заманауи технологияларын мұқым жұртпен бөлісіп келеді. Кейіпкеріміз Томонобу Сакурай – Йокогама Тойн университетінің профессоры, PhD докторы. 1966 жылы 4 ақпанда Жапонияның Канагава өлкесінде дүниеге келген. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Дене шынықтыру және спорт кафедрасына шақырылған профессор.

Ғалым мансаптық жолын Йокогама ұлттық университетінен бастап, білім беру факультеті, білім беру саласындағы бакалавр дәрежесін алады. Ал болашақ ғалымға 1990 жылы Жаттығу және спорт ғылымдары зертханасы, Йокогама ұлттық университетінің білім беру факультеті, «Жаттығу қарқындылығына зәр лактатының әсері» тақырыбындағы диссертация үшін физиология бойынша магистр дәрежесі беріледі. 2012 жылы Токио ауыл шаруашылығы университетінің Экологиялық симбиотикалық ғылым департаментінің жоғары мектебі, «Қаңқа бұлшықетіндегі эксцентрлік бұлшықет жиырылуынан кейінгі бұлшықет регенерациясындағы азот оксидінің рөлі» атты диссертациясы үшін жаттығулар физиологиясы бойынша PhD дәрежесін алады.

2022 жылдың 13 қазанында Дене шынықтыру және спорт кафедрасының профессорлық-оқытушылық құрамы жас ғалымдар және студенттер арасында Литвадан келген шетелдік ғалым Казис Милашиуспен бірге, профессор Томонобу Сакураймен онлайн кездесу өткізген-ді. Кафедраның оқу үдерісіне магистранттар мен докторанттарға дәріс оқып, семинарлар жүргізді. Сондай-ақ әріптестік байланыстарды дамыту және шет мемлекеттердің озық технологиялары мен инновациялық әдістерін меңгеру үшін аталмыш профессорлар тартылуда. Кездесу барысында Дене шынықтыру және спорт кафедрасының меңгерушісі, п.ғ.к. Ә.Ысқақова шетелдік ғалымдармен ғылыми семинарлар, халықаралық конференциялар ұйымдастыру және өткізу, бірлескен мақалалар мен оқу құралдарын шығару, ғылыми тағылымдамадан өту және ынтымақтастық туралы келісімдерге қол қою бойынша халықаралық ынтымақтастықты одан әрі жалғастыруды ұсынған болатын. Аталмыш кездесудің жемісі ретінде 23 қараша мен 1 желтоқсан аралығында Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да Дене шынықтыру және спорт кафедрасы Томонобу Сакурайдың «Дене шынықтыру және спорт ғылымын қаңқа бұлшықеттері тұрғысынан оқыту» бағдарламасы (72 сағаттық көлем) бойынша біліктілікті арттыру курстарын өткізді.

Семинар барысында еліміздегі дене шынықтыру ұстаздары мен спорт саласы мамандарының біліктілігін арттыру бағытында маңызды істер талқыланды. Мақсаты – еліміздегі дене шынықтыру деңгейін көтеру, ҚазҰУ-дың шетелдік профессорлармен ынтымақтастық аясын кеңейту және халықаралық аренада Отанымыздың намысын қорғайтын жаңа буын тәрбиелеу. Курстарға мектеп мұғалімдері, жоғары оқу орындарының оқытушылары және спорт мектептерінің жаттықтырушылары қатысты. Курстар дәріс және тәжірибелік шеберлік сабақтары түрінде спорт алаңында бірнеше секциялар бойынша өткізілді. Мысалы, спорт ғылымының негіздері, жүгіру, секіру және лақтыру негіздері, спорт ғылымының тәжірибесі, жаттығулар туралы ғылым, мәліметтерді талдау, болашақтағы спорт ғылымы. Дене шынықтыру және спорт кафедрасының меңгерушісі Әлмира Ысқақова аталмыш іс-шара туралы өз пікірін ортаға салды.

– Жапон ғалымдарының ғылыми көзқарасы бізден көп жағынан ерекшеленетіні алғашқы дәрістерден-ақ аңғарылды. Профессор Томонобудың жоғары кәсібилігі мен ғылыми идеяларға деген құлшынысы бүкіл ұжымның бірлескен зерттеу-жобаларға деген қызығушылығын арттырып, серпін бере түсті. Осы үдеден шығу үшін алдағы уақытта оқу ордасындағы магистранттарға, докторанттарға және профессорлық-оқытушылық құрамға ғылыми тағылымдамадан өту жоспарлануда. Томонобу Сакурай бізді жапон университеттері ұзақ мерзімді өзара тиімді ынтымақтастыққа шақырады деп сендірді. Профессор кәсіби жаттықтырушылар мен спортшыларға барлық прогрессивті әдістер мен өнертабыстарды жаттығу процесіне енгізудің қыр-сырын ашты. Сондай-ақ оқу үдерісінде және спортшыларды халықаралық жарыстарға дайындауда бәсекеге қабілетті болуға ынталандырды, – деді кафедра меңгерушісі.

Томонобу Сакурай ең алғаш зерттеу және кәсіби тәжірибесін Токио Метрополитен университетінің жаратылыстану ғылымдары жоғары мектебінің Кинезиология кафедрасының ғылыми қызметкері ретінде бастайды. Висконсин-Мэдисон университетінің (АҚШ) кинезиология бөлімінің шақырылған ғалымы. Токио ауыл шаруашылығы университеті Биоиндустрия кафедрасының доценті. Қазіргі уақытта Йокогамадағы Тойн университетінің спорт ғылымдары жоғары мектебінің профессоры ретінде қызметін жалғастыруда.

Ғалымның зерттеу алаңдары: «Жаттығулар физиологиясы», «Жаттығу және денсаулық ғылымдары», «Спорт ғылымдары/жаттығулар физиологиясы/дене шынықтыру», «Жаттығу қаңқа бұлшықеттерінің зақымдануы мен бейімделуі», «Эксцентрлік жаттығулар мен қаңқа бұлшықеттерінің зақымдануын қалпына келтіру» тақырыптарын қамтиды. Бұған дәлел – профессордың әлемнің түкпір-түкпірінде жарияланған ғылыми мақалалары мен зерттеу жұмыстары. Мәселен, «Тері астындағы және висцералды майдың таралуы және күнделікті физикалық белсенділік: жас және орта жастағы әйелдер арасындағы салыстыру» (Британдық спорттық медицина журналы), «Ақ май жасушаларындағы үздіксіз жаттығулардан туындаған липолиздің адаптивті өзгерістерінің негізінде жатқан молекулалық механизм» (Journal of Obesity Vol), «Жаттығудың бір реті негізгі фибробласт өсу факторы (BFGF) арқылы қаңқа бұлшықетінің капиллярлық өсуіне әкеледі» (Патофизиология) т.б.

Томонобу Сакурай ҚазҰУ-да алған әсерімен бөлісіп, университет ұжымына ризашылығын білдірді.

– Азияның жүрегінде орналасқан, спорт саласы ерекше дамып, өркендеген Қазақ елі менің қызығушылығымды оятқаны рас. Бұл менің Қазақстанға келудегі екінші сапарым. Өткен жолы жайдарлы жазда Астанада болсам, бұл жолы қақаған қыста Алматыдамын. Сапарым қыспен тұспа-тұс келсе де, бұл мен үшін өте әсерлі оқиға болды. Семинарға қатысушылардың асқан білімі мен біліктілігіне тәнті болдым. Оқытушылар мен студенттердің ынтасына қарап Қазақ ұлттық университетінің озық оқу ордасы екеніне тағы бір көзім жетті. Дене шынықтыру және спорттағы жаңа технологиялар бойынша тамаша семинар ұйымдастырған Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Дене шынықтыру және спорт кафедрасына мың алғыс! – деді жапондық профессор.

Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ

Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев «Әділетті мемлекет. Біртұтас ұлт. Берекелі қоғам» атты Қазақстан халқына жолдауында қазіргі таңдағы өте өзекті мәселелерді қозғады. Соның ішінде экономикалық саясатқа ерекше көңіл бөліп, қоғамдағы қордаланған мәселелерді шешуге ден қойды. Мысалы, шикізатқа әлі де тәуелді екенімізді, еңбек өнімділігінің төмендігі мен инновацияның жеткіліксіздігін қадап айтты. Бұл дегеніміз – әрі-беріден соң, макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету, экономиканы әртараптандыру және цифрландыру мәселесіне келіп тіреледі.

Салықтық әкімшілендіру оңтайландырылады

Жалпы экономикалық саясаттың басты мақсаты – халықтың әл-ауқатын арттыру. Негізінен, бұл мақсат үкімет жұмысының, жалпы экономикалық саясаттың басымдығы ретінде Мемлекет басшысы тарапынан үнемі қозғалады. Президент сондай-ақ еліміздің алдағы экономикалық даму барысында жаңа тарифтік саясатқа көшу қажеттігін әрдайым айтып жүреді. Осының бәрі, айналып келгенде, халықтың әлеуетін көтеруге жасалып жатқан игі қадамдар.

Әлеуметтік-экономикалық бастамалар, сөз жоқ, қаржыландыруды талап етеді. Ол үшін мемлекеттік қаржы жүйесі құрылымының сауатты жүргізілуі, жалпы экономиканың қарқынды жұмыс істеуі тиіс. Ортақ қазына – бюджеттің «бүйірін шығаратын» салық жүйесін одан әрі оңтайландыру, жалпы саланы реформалау қажет екені айтылды. Осыған байланысты келесі жылы жаңа Салық кодексі әзірленеді. Қазіргі таңда Мемлекет басшысының тапсырмаларын іске асыру үшін Ұлттық экономика министрлігі тарапынан салықтық әкімшілендіруді оңтайландыру ұсынылды. Мұнда бизнес субъектілері өздерінің контрагенттерінің адалдығын тексереді, осылайша тиісті сақтықты көрсетеді. Сондай-ақ салықтық әкімшілендіруді оңтайландырумен қатар, нақтылау және редакциялық сипаттағы нормалар қарастырылмақшы. Салық кодексіне жасалатын өзгерістер мемлекеттің қатысуымен барлық экономикалық процестердің жұмыс істеуінің ашықтығына ықпал етеді деп ойлаймын.

Сонымен қатар осы жолдауда елімізде ең төменгі жалақының өсетіні жайлы айтылды. Бұл – 2 миллионға жуық қазақстандықтың табысына әсер етеді деген сөз. Жалақыны көтеру арқылы еңбек өнімділігі артады және халықтың әл-ауқатын күшейтуге болады. Сондай-ақ әлеуметті жетістікке ынталандыру іске асады.

Айжан ӘСІЛОВА,
Қаржы және есеп кафедрасының аға оқытушысы, э.ғ.к.

QAZAQ UNIVERSITETI №41 (1865), 10 ЖЕЛТОҚСАН 2022 ЖЫЛ ● АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ

Қазақ ұлттық университетінің ЖОО-ға дейінгі білім беру факультетіне шетелдік азаматтар қандай мақсатпен келеді? Әрине, қазақ немесе орыс тілдерін, кейде екі тілді қатар үйренуге, сонымен бірге Қазақстандағы ЖОО-ға оқуға түсу үшін келеді.

Шетелдік тыңдаушылар ҚазҰУ-ды таңдайды

Біздің еліміздегі отандық жоғары оқу орындарына түсу үшін алдымен Қазақстанның мемлекеттік стандартына сәйкес, жалпы білім беру бағдарламасын игеру қажет. Сондықтан шетелдік тыңдаушылар ұлттық рейтингтің көшбасшысы, QS рейтингі бойынша әлемдегі Топ-200 ЖОО-ның қатарында 150-орынды иеленіп отырған ҚазҰУ-дың жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетін таңдайды. Алыс және таяу шетелдерден білім алуға келген тыңдаушылардың басты арманына қол жеткізу үшін факультет оқытушылары қажетті білім беру үдерісін біздің университеттің кез келген факультетіне оқуға түсуге мүмкіндік беретін, тілдік және әлеуметтік жағдайға бейімдейтін, көп ұлттар мекен ететін Қазақстанның мәдениеті, тарихы, салт-санасы, әдеп-ғұрпымен таныстыратын арнайы бағдарламалар аясында жүзеге асырады.

ЖОО-ға дейінгі білім беру факультетінде «Қазақстан тарихы», «Оқу сауаттылығы», «Математикалық сауаттылық» секілді негізгі міндетті пәндер, сондай-ақ таңдаған болашақ мамандығы бойынша элективті курстармен қатар, жыл сайын тыңдаушылар тарих, география, қазақ тілі мен әдебиеті т.б. мамандықтарға таңдау пәндері бойынша білім алады. Факультет ұстаздары университеттің «Фараби оқулары» дәстүрлі жас ғалымдар мен студенттердің халықаралық ғылыми конференциясына ізденімпаз, білімді тыңдаушыларды қатыстырады. Олардың ғылыми еңбектеріне жетекшілік етеді.

Курстардың академиялығы мен олардың қолжетімділігі ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасындағы білім алушылардың қызығушылығын оятып, сабаққа деген құлшынысын арттырады. Компьютер сыныбында заманауи инновациялық компьютер бағдарламаларымен жұмыс істеуге, лингафон кабинетінде тыңдалым бойынша тіл ұстарту сабағын өткізуге мүмкіндік береді. Ал шағын видеозалда оқу процесіне қатысты көркем және деректі фильмдерді көреді әрі дайындық курсы бойынша жаттығу жұмыстарын ұйымдастырып, білім дағдыларын бекітеді.

Факультеттегі тоғыз ай оқу кезінде білім алушылар тек бір-бірімен танысып, достасып қана қоймай, әсем табиғатымен, қонақжайлылығымен өзгені өзіне баурап алатын Қазақстан мен университетке әбден бауыр басып қалады.

Рахила НАРАЛИЕВА,
Балғабай ДОСАНОВ,
ҚазҰУ-дың аға оқытушылары

Тәуелсіздігіміздің арқасында маңызды қадам жасап, дербес жолмен ырғақты дамып келеміз. Осы бір қиын жолда бірталай жетістікке жетіп, жастарымыз шетелде білім алуға зор мүмкіндік туды. Соның бір дәлелі – халықаралық «Болашақ» бағдарламасы.

Жетістігімізбен мақтана аламыз

Бұл бағдарлама арқылы қаншама дарынды жастарымыз әлемге әйгілі шетел университеттерінде білім алып, қызметкерлер тағылымдамадан өтіп, қазіргі таңда еліміздің түкпір-түкпірінде еңбек етіп келеді. Оның ішінде біздің Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің түлектері мен қызметкерлері де бар.

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың биылғы жолдауындағы «Әр жыл сайын 500 ғалым шетелде тағылымдамадан өтіп келуі тиіс» деген қолдауы да тәуелсіз еліміздің дамыған ел қатарына қосылудың алғашқы қадамдарының бірі деп айтуға болады. Біз білім жолындағы өз жетістігімізбен мақтана аламыз. Білімімізбен бірге ғылым да дамып, әлем мойындаған ғылыми-зерттеу институттарына барып тәжірибе алмасып жатырмыз. Байқау арқылы жарияланған қаншама отандық және халықаралық жобалар іске асуда. Жастарымыз да біртіндеп ғылым жолын таңдауда. Олардың жетістігі өз алдына бір төбе.

Еліміздің экономикалық, құқықтық, әлеуметтік және саяси дамуы қалыпқа түсіп келеді. Тәуелсіздігімізге дейін де қаншама ғалымдарымыз қара шаңырақта еңбек етіп, өскелең ұрпақтың саналы білім алуына өз үлесін қосып, жол көрсетіп кетті. Сол салынған сара жолды жетілдіріп, еліміздің дамуына зор үлесін қосатын, болашаққа жарқын көзқараспен қарайтын жастарымыздың саны жылдан-жылға артуда. Қасиетті университетімізден қаншама талантты жастарымыз түлеп ұшып, өмірден өз орындарын тауып жатыр.

ҚазҰУ білім мен ғылымды ұштастыра жүріп жеткен жетістіктері бойынша әлемдегі үздік 150 жоғары оқу орындары қатарына қосылды.

2014 жылы университетіміздің 80 жылдығы кең ауқымда аталып өтті. 2020 жылы университетіміздің атауын алған ұлы ойшыл Әбу Насыр әл-Фарабидің 1150 жылдығы, ұлы Абай Құнанбаевтың 175 жылдығына арналған іс-шаралар жоғары деңгейде жүзеге асырылды.

Былтыр тәуелсіздігіміздің 30 жылдық мерейтойына тұспа-тұс келіп, химия және химиялық технология факультетін 25 жыл басқарған ұлы ұстаз, ҚазКСР ҒА корреспондент-мүшесі, ҚазКСР еңбек сіңірген ғылым қайраткері Б.Бірімжановтың туғанына 110 жыл толуына орай, 2021 жылдың қараша айының 19-20-сы аралығында XI халықаралық Бірімжанов съезі қара шаңырақта атап өтілді. Осынау халықаралық игі шара 1996 жылдан бері ғалымды еске алу мақсатында еліміздің әр аймағында өтіп келеді.

Міне, тәуелсіздік жолында қаншама қиыншылықты көрсек те, «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші, университетіміз басшылығының қолдауымен, педагогтеріміздің білімі мен білігінің, қызметкерлердің ауызбіршілігінің арқасында ЖОО арасынан көшбасшы болып көрініп келеміз.

Назгүл ДАЛАБАЕВА,
химия ғылымының кандидаты

Студенттер қайырымдылық шарасына қатысты

География және табиғатты пайдалану факультетінің «6В07303 – Жерге орналастыру» мамандығының 4-курс студенттері таяуда биылғы Балалар жылы аясында Алматы қалалық білім басқармасының арнайы мамандандырылған «Жанұя» кешеніндегі ата-анасынан ерте айырылған балаларға қайырымдылық іс-шарасын ұйымдастырды.

Осы аталған мекеменің №5 балалар тобындағы тәрбиеленушілерге материалдық көмек беріп, кешендегі құрылыс-жөндеу жұмыстарына үлес қосты. Нәтижесінде 4-курс оқу тобының атынан барған студенттер тәрбиеленуші балаларға киім-кешек, көптеген сыйлықтар тарту етті. Сондай-ақ тәрбиеленуші балалардың түрлі спорт, көркемөнерпаздар байқаулары бойынша аудандық, қалалық сайыстардағы жетістіктеріне арналған «Қабырға бұрышы» жасауға жәрдем берді. Студенттердің қамқорлығына ерекше риза болған бөбектер ән салып, өлең оқыды. Д.Болғамбаева, Б.Шулаев, М.Зияданов сынды балдырғандардың өнеріне тәнті болдық.

Мекеме әкімшілігі, тәрбиешілер К.Намазбаева мен А.Байылбекова және тәрбиеленуші балалар студенттерге алғыс айтты.

Студенттердің қайырымдылық іс-шарасы әрбір баланың жанына жылулық ұялатып, болашаққа сеніммен қарауға және қоғамда мейірім шуағын шашатынына көз жеткізді.

Өкетай САҒЫМБАЙ,
г.ғ.к., «Жерге орналастыру» мамандығының 4-курс куратор-эдвайзері

Өндірістік тәжірибенің берері көп

Қазақ ұлттық университеті соңғы төрт жыл ішінде «фармацевт-технолог», «фармацевт-провизор» мамандарын даярлауда.

Оқу барысында университет қабырғасында алған теориялық білімді практикада өз көзімен көріп, тереңірек түсінуіне мүмкіндік беру үшін ҚазҰУ-дың химия және химиялық технология факультетінің «Фармацевтикалық өндіріс технологиясы» және медицина факультетінің «Фармация» мамандықтарының 2-3 курс студенттері «Фармацевтикалық өндіріс жобалау негіздері» атты пән аясында «Abdi Ibrahim Global Pharm» ЖШС-нің (Алматы облысы Іле ауданы) өндіріс орнына біркүндік іссапарға барды.

«Abdi Ibrahim» компаниясы 1912 жылы Түркияда құрылған. Үздіксіз даму арқасында әлемнің 35 елінде өз бөлімшелерін ашқан ірі дәрі-дәрмек өндірісі. 2002 жылдан бастап жергілікті «Глобал Фарм» компаниясымен бірлесіп AIGP өндірісі елімізде жұмыс істей бастады. Осыдан кейін бұл компания еліміздегі қатты дәрілік формалардың (таблетка және капсулалар) ең үздік өндірушілерінің бірі болды. Қазіргі уақытта қант диабетіне, туберкулезге, асқазан-ішек, гепатопротекторлық, антигистаминдік, құрысуға қарсы препараттарды өндіреді. Сонымен қатар көршілес елдерге экспорттайды.

Ұйымдастырылған іссапар барысында студенттер фармацевтикалық өндірісті жобалауда ғимараттардың GMP талаптарына сәйкестігімен, қоршаған ортаны қорғау, тазалық кластары бойынша жіктелуі, қоймаларды жобалау, бастапқы шикізаттан мақсатты өнім алуға дейінгі барлық өндірістік сатылармен толығымен танысты. Сондай-ақ өндіріс барысында шыққан өнімдердің Фармакопея талаптарына сәйкестігін бақылайтын аналитикалық және микробиологиялық зертханаларымен толықтай танысып, сандық, сапалық және физико-химиялық талдау әдістеріне қажет құрал-жабдықтар туралы толық мәлімет алды.

Болашақта оқуды практикамен ұштастыратын осындай іс-шаралар санын арттыру қажет екенін айтқымыз келеді.

Ақбар ДӘУЛЕТБАЙ,
Елдана БАҚЫТЖАН,
химия және химиялық технология факультетінің оқытушылары

Химия – наука, развивающая экономику страны

В своем послании «Единство народа и системные реформы – прочная основа процветания страны» Президент Касым-Жомарт Токаев обозначил основные направления, отметив необходимость системных реформ. Одним из главных направлений является национальный проект качественного образования «Білімді ұлт». В КазНУ им. Аль-Фараби качественное образование всегда в приоритете.

В составе университета особое место занимает факультет химии и химической технологии. В настоящее время факультет готовит бакалавров по 3 специальностям, магистров и докторов PhD по 8 специальностям. Обучение ведется на казахском, русском и английском языках. В составе факультета 6 крупных кафедр, 3 научно-исследовательских института, 3 факультетские лаборатории, оснащенные новейшим современным оборудованием и приборами. На факультете работают более 150 преподавателей, из них 50 докторов наук, 90 кандидатов наук, 15 PhD. Среди них есть обладатели Государственной премии РК, государственной молодежной премии «Дарын», международной премии НАТО «Наука за мир», премий имени К.И.Сатпаева, Д.А.Кунаева, Е.А.Букетова, «Тарлан», «Жастар», государственного гранта «Лучший преподаватель вуза».

– Факультет химии и химических технологий является научным центром химической отрасли, обеспечивающим развитие экономики всей страны. Развитие современных высокоэффективных технологий связано с использованием инновационных материалов, разработанных нашими учеными, – говорит заведующий кафедрой физической химии, катализа и нефтехимии, доктор химических наук, профессор Ермек Аубакиров. – Студенты факультета проходят производственную практику не только в научных учреждениях, но и на предприятиях химической, нефтехимической, фармацевтической, металлургической промышленности. Сегодня факультет занимает лидирующие позиции среди химико-технологических специальностей Казахстана и имеет самый высокий рейтинг. Выпускники занимают лидирующие позиции в научной, производственной и управленческой сферах, бизнесе. Студенты факультета создают все условия для получения элитного профессионального образования и для того, чтобы их жизнь была наполнена интересными и важными событиями. Кафедра разработала учебные программы в области нефтехимии, катализа и электрохимии, направленные на интеграцию научных, образовательных и производственных процессов в стране, а также подготовила конкурентоспособных качественных специалистов, отвечающих запросам и требованиям рынка.

Как известно, Республика Казахстан располагает обширными запасами полезных ископаемых, в том числе нефти, угля и урана. Страна богата и цветными металлами: из 117 элементов периодической таблицы Д.И.Менделеева 99 встречаются в Казахстане. Все это требует подготовки химиков и химиков-технологов, занимающихся анализом и переработкой углеводородного и минерального сырья. Кроме того, разработка и внедрение новых технологий в любой отрасли экономики невозможно без специалистов в области химии и химических технологий. В связи с этим специалисты факультета химии и химических технологий Казахского национального университета имени Аль-Фараби всегда востребованы в экономике страны.

– Научно-исследовательские работы профессорско-преподавательского состава кафедры с применением сложных научных методов осуществляется через: каталитического крекинга, изомеризации, новых катализируемых процессов переработки углеводородов и сжиженного нефтяного газа, гидродеароматизации и алкилирования, многослойной сборки антибактериальных покрытий на медицинских и биологических имплантах, очистки сточных вод, каталитической обработки сложных и полимерсодержащих отходов твердого углеводородного сырья. Эти новые технологии конкурируют с аналогичными разработками крупных научных центров и компаний и позволяют современным подходам развивать исследовательские работы с новыми направлениями на уровне производства. Кроме того, в целях качественной и результативной организации производственной практики студентов в промышленности и проведения теоретических знаний в сочетании с практикой, с предприятиями в области нефти, нефтепереработки, разработки и переработки полезных ископаемых с предприятиями как – ТОО «Атырауский НПЗ», «ПНПЗ», «НАК Казатомпром», «Актобемунайгаз», ТОО «Рауан-НАЛКО» и др. подписаны контракты. На базе при НАК «Казатомпром», ТОО «Институт высоких технологий» и ТОО «Рауан-НАЛКО» открыты филиалы кафедры. Ведется работа в рамках производственной практики, работодатели из данных филиалов предоставляют занятия по своим дисциплинам на кафедре, – говорит профессор Ермек Аубакиров.

По словам ученого, за тридцать лет независимости кафедра сотрудничала со многими научными центрами стран СНГ. Например, с Сибирским отделением АН России в г. Новосибирске, Институтом катализа им. Борескова, Институтом катализа НАН Украины и Болгарской академией наук, Институтом химических технологий (КНР, г. Харбин), научно-исследовательскими институтами в рамках проектов Inco-Copernicus, ISTC, USAID, INTAS реализует совместных программ, инновационных проектов. Изобретения кафедры также значительны: получено 50 республиканских патентов и авторских свидетельств на изобретение, 10 инновационных патентов, а также 2 патента США.

Для формирования научного потенциала, необходимого для достижения новых идей, нужно подготовить высококвалифицированных специалистов, способных мыслить по-новому, в соответствии с требованиями времени. В этом контексте кафедра физической химии, катализа и нефтехимии совместно с университетами ближнего и дальнего зарубежья плодотворно работает над обучением по учебным программам магистратуры, докторантуры, проведением научно-исследовательских работ. Так, по специальности «нефтегазовое дело» реализуется двудипломная программа с французским университетом Лотарингии, по специальности «нефтехимия» с Уфимским государственным техническим нефтяным университетом. В настоящее время разрабатывается двудипломная программа по специальности «нефтехимия» с французским университетом Клод Бернард Лион-1.

Каиржан ТУРЕЖАНОВ

Вклад в исследования космических разработок

В начале учебного года в Туркестане КазНУ им. Аль-Фараби в рамках совместного проекта с Представительством Детского фонда ООН (ЮНИСЕФ) провели церемонию открытия образовательного Хаба UniSat по космическим технологиям.

Для человечества в XXI веке космические технологии в ускоряющемся процессе глобализации играют ведущую роль. Космические державы уже рассматривают космос как арену демонстрации их превосходства в научно-технической сфере. В этих условиях постоянный интерес Казахстана к космической проблематике вызван осознанием того факта, что это направление является одним из тех немногих, которое даст возможность республике быть конкурентоспособной на мировом рынке технологий.

В Казахстане ведется целенаправленная работа по развитию космической деятельности. Идет успешная разработка конкурентоспособных космических технологий в интересах республики с дальнейшим внедрением. Международное сотрудничество в области космической деятельности для Казахстана является очень важным, т. к. в перспективе перед страной стоит множество мероприятий по развитию космической отрасли республики, для этого выделяются определенные дотации. Для развития космической деятельности Казахстану необходимы высококвалифицированные специалисты. Необходимость именно такого подхода обусловлена тем, что Казахстан характеризуется развитием отношений между государствами, возникающих в связи с объединением усилий в сфере космической деятельности, а также участием нашей республики в различных международных космических проектах.

КазНУ им. Аль-Фараби вносит свой вклад в исследования космических разработок. Научно-технологический парк университета, который располагает специализированным исследовательским оборудованием для проведения прикладных и фундаментальных исследований в области естественных и технических наук, особое внимание уделяет развитию и поддержке инновационных проектов. Как известно, в КазНУ им. Аль-Фараби в рамках 10-дневного практического марафона UniSat с 21 марта по 31 марта 2022 г. участницы спроектировали корпуса наноспутников при помощи 3D-моделирования, самостоятельно запрограммировали подсистемы наноспутников UniSat и протестировали их в лабораторных условиях перед запуском. Участницами этого образовательного проекта (150 девушек) из Казахстана, Кыргызстана и Узбекистана были собраны, спроектированы и запущены три ультрасовременных наноспутника в стратосферу. Наноспутники UniSat позволяют сделать снимки Земли и космоса.

Координатор проекта, генеральный директор Кластера инжиниринга и наукоемких технологий КазНУ им. Аль-Фараби Темирбаев Амирхан во время проведения мастер-классов для участниц Хаба по сборке наноспутников подчеркнул, что новые технологии важно не только знать, но и уметь применять в практике в условиях растущей конкуренции.

Участницы совместной образовательной программы Детского фонда ООН (ЮНИСЕФ) и Казахский национальный университет имени Аль-Фараби запустили два ультрасовременных наноспутников UniSat в верхние слои атмосферы для анализа загрязненности воздуха. В рамках запуска все участницы при поддержке менторов научились обрабатывать данные об окружающей среде. Информацию, полученную наноспутниками, можно использовать как в научных, так и в практических целях.

Программа UniSat реализуется при поддержке международного образовательного фонда «Dubai Cares», бренда Clé de Peau Beauté и филантропа г-жи Назанин Алакии.

Дана БАЙТУКАЕВА,
амбассадор и ментор проекта UniSat, старший преподаватель кафедры международного права факультета международных отношений

We were greatly impressed by President Tokayev's powerful inauguration speech. It was a historic speech! We firmly believe it was the speech of a true leader who will really lead the people of Kazakhstan to great achievements.

Kazakhstan embarks on a new era of its development – President

Kassym-Zhomart Tokayev has determined his sacred task as a President is to justify the trust of the people and to work harder, learn more, reach higher. An important point of the President's political platform is to build a Just Kazakhstan, where the law reigns and order is observed, where due respect for the rights of citizens is shown. In a Just Kazakhstan, a working person must be held in special esteem. It is important to raise the status of teachers, doctors, law enforcement, lifeguards, workers and farmers.

They must become the most respected citizens of the country. Only when members of these professions are duly respected and honoured will we be able to say that our society has truly been renewed.

The President emphasized that the main wealth of our country is our people. Therefore, it is extremely important to create all the conditions for the well-being of citizens. Namely these words strengthen the faith of the people that Kazakhstan has a bright future and will turn into a flourishing and prosperous state.

The President expressed his belief in young generation of Kazakhstan because It is the younger generation that will open the way to a bright future for our country. But in order to succeed, young people need to work tirelessly, to seek new knowledge and experience. Only in this case will they become true professionals, will be in demand and respected, and will benefit society.

The President ended his inaugural speech with the following: "I believe that in the next seven years, with the support of the people, I will fulfill my presidential mission with honour".

We believe our President!

I.A.BAIMURATOVA,
A.A.MULDAGALIYEVA,
Foreign Language Department

Learning English through songs is greatly enjoyable!

The best learning happens when someone has fun. So, ***Time to Sing*** is an English-speaking club for those who love singing and listening to English songs. Students like singing English songs. Here are what students think about the ***Time to Sing*** club:

I was really glad to be part of such a great activity. I could share my passion with others and sing my beloved songs. It helped me a lot to improve my English vocabulary and make PPT presentations as well. And, of course, I would like to recommend this club to other students as an amazing time spending. I hope all of the participants will like it as I do.

Eldana KOPBAI,
3rd-year Translation Business student

I will continue to participate in the ***Time to Sing*** club meetings.. Like most of the people, I too believe that listening to English songs will help to advance our spoken English.

Merei BOSTAN,
3rd-year Translation Business student

It is very interesting and exciting. We learned a lot of interesting facts about singers. And thanks to the songs, we raised our level of English. I miss these days and I advise everyone to participate in this club. I'm sure you won't be bored.

Assel RASHID,
2nd-year Pedagogics and Psychology student

The ***Time to Sing*** club is a marvelous chance to improve my English! We learn a lot about the history of creation of songs and a lot of interesting facts about the singers. Singing songs is a great motivation. All the participants of the club are talented and interesting people.

Zhansaya MURATKHAN,
2nd-year Pedagogics and Psychology student

I want to thank this project for helping me to improve my spoken English. When we were learning songs, I appreciably improved my vocabulary and my pronunciation.

Aizhan DZHUZBAYEVA,
3rd - year Oriental Studies student

Singing songs creates a sensational atmosphere in the classroom and, most importantly, it triggers a strong desire to master a foreign language to understand what the text of the song is about.

E. MIKHALCHENKO,
Senior teacher of Foreign Language Department

Reading is the ideal habit to develop while growing up since you become what you read. Your education is greatly influenced by the books you read because they serve as your road map through life. Currently, there's a general opinion that young generation doesn't have a tendency to read much literature. To some extent it's true since they don't have time or the books are expensive; it's too hard and watching a film is much more effective and interesting. The digital age and social networking have changed the attitude to getting information.

Instagram Project #liveandread

KazNU successfully implements the project "100 Books". The goal of "100 Books" project is to introduce students to literature, to advance intellectual and spiritual development. University students are given a list of the best works of classics of world and national literature to read.

Within the project the first-year-students of the specialty Logistics of the Economic faculty started Instagram project on promoting reading with a hashtag #liveandread. They chose social networking because younger generation is becoming more and more dependent on social media and the information flow of social media is effectively spread with their friends and followers. Students offered new modern books and increased the proposed "100 books" list.

M. Kamalova wrote about Charlotte Bronte's novel "Jane Eyre". She shot a video in KazNU library reading hall and wrote a post giving the short summary of the novel. The scientific library of the Kazakh National University is a cultural and spiritual center for students and teaching staff. It contains books, monographs,

wonderful examples of fiction, rare books, more than 200 thousand copies of periodicals, modern literature.

K. Buharbaeva shot an Instagram video on top 4 books for fantasy and novel readers. One of them is "Almond" by Sohn Won-pyung. Alexithymia, a neurological disorder that Yunjae was born with, making it difficult for him to feel emotions like fear or rage. He doesn't have friends, and his loving and devoted mother and grandmother provide him with a safe life. Then, on Yunjae's sixteenth birthday, Christmas Eve, everything changes. His world is upended by a horrific random act of violence, leaving him all by himself. When troubled kid Gon shows up at Yunjae's school, they unexpectedly form a relationship as they both struggle to deal with their losses.

M. Berdimuratova wrote about "Little Women" by American novelist Louisa May Alcott. At her publisher's request, Alcott composed the book over a period of several months, and it was first released in two volumes in 1868 and 1869. The narrative traces the development of four March sisters – Meg, Jo, Beth, and Amy – from childhood through adulthood.

R. Meirambaeva posted on books for teenagers. She wrote about "It Ends with Us". Colleen Hoover's romance book "It Ends with Us" was released by Atria Books on August 2, 2016. It is based on the relationship between Hoover's mother and father. In 2016, Hoover called it the hardest novel I've ever written. As of 2019, the book had been sold more than a million copies and been translated into more than twenty languages.

Having read the students' posts, we could definitely say that young people are interested in reading. Times change and people change. Young people read the modern and classic literature choosing the most available and handy sources.

Reading is becoming gadget oriented. Students' preferences in choosing a book vary from modern love stories to classic novels and fiction.

Indira ORAZBEKOVA,
Gulnaz MUSSANOVA,
Senior teachers of Foreign Language Department

The poster contest at the Faculty of Medicine and Healthcare

On October 28, 2022, at the Faculty of Medicine and Healthcare, teachers of the

Department of Foreign Languages – N.V.Bershina, D.D. Tektibaeva, G.A.Koitasova, L.A.Baitleuova held an educational event – the poster contest "My language and my culture." This event was organized among foreign students from India, Turkey, Egypt, Tanzania, Zanzibar, Island, Iran and other countries doing their studies in the educational programmes of General Medicine, Dentistry and Pharmacy. The head of the Department of Fundamental Medicine Sarsenova L.K. participated in the opening of the contest.

The main purpose of the event was the presentation of cultural traditions and values of the students' native countries in the context of their correlation and interaction with the culture of Kazakhstan.

During the competition, students were given the opportunity to present information about their native culture and language in an interactive poster conference format, during which everyone could get the information about the submitted posters and ask their questions to the poster authors. In addition, a special YouTube channel was created where students could watch all videos of posters presentations and take part in an online voting for the most interesting poster and its video presentation. After summing up the voting results, the winners and participants were awarded certificates and valuable prizes – books in English about Kazakhstan and Almaty.

N.V. BERSHINA,
D.D. TEKTIBAEVA,
Foreign Language Department teachers

Prepared by Aizhan MULDAGALIEVA

№41 (1865), 10 ЖЕЛТОҚСАН 2022 ЖЫЛ ● АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ
QAZAQ UNIVERSITETI

Ақын оқырмандарымен жүздесті

ҚазҰУ-дың жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінде Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері, Жазушылар одағы төрағасының орынбасары, драматург, белгілі ақын Бақыт Беделханның «Уақыт пен Бақыт» атты жыр кеші болып өтті. Кешті жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің деканы Сәбит Құрманжанұлы жүргізіп, ақынға университет басшылығының алғысы мен жылы лебізін білдірді.

Арда азамат, ақын ағамыз кеш барысында өз өлеңдерін оқып, көрерменнің ыстық ықыласына бөленді. Ақындық жолдың аманаты – оқырманын ойға жетелеу, адамгершілікке баулу, ұрпақтың санасына адами қасиеттерді орнықтыру екенін Бақыт Беделхан өз өлеңдерімен ұқтырды. Ақын өлеңдерін жатқа оқыған факультеттегі жас шәкірттерге шын жүректен ризашылық білдірген Бақыт Беделхан «Теміреен» атты жыр жинағын тарту етіп, шығармашылықпен айналысатын жас буынға ақыл-кеңес берді. Кеш барысында ақын өмірі мен шығармашылығынан сұрақ қойылып, жауап алынды.

Факультет өнерпаздары шырқаған әсем ән мен күмбірлеген күй кештің шырайын ашса, ақынның өзі шырқаған ән көрерменге ерекше ұнады.

Кеш соңында факультет деканы Сәбит Құрманжанұлы қонаққа, ұстаздар мен кездесуге келген көрермендерге алғыс айтып, алдағы уақытта осындай игі істер жалғасын табатынын атап өтті.

Қанат КЕЛДЕБЕКОВ,
декан орынбасары

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

«QAZAQ UNIVERSITETI»

ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ ЖЫЛ БОЙЫ ЖАЛҒАСАДЫ

Газетке жазылу индексі: 64787

- «Qazaq universiteti» газеті – 75 жылға жуық тарихы бар іргелі басылым.
- Газет 2022 жылдың қаңтар айынан республика көлемінде таратылады.
- Басылымда елдегі және университеттегі айтулы жаңалықтар қамтылады.
- «Qazaq universiteti» газетіне жазылып, өз мақалаңызды ұсынуға сіздің де мүмкіндігіңіз бар.
- Егер сіз әлеуметтік осал топтағы студенттерге «Qazaq universiteti» газетін жаздырып, рухани қолдау білдіргіңіз келсе, Halyk bank QR қосымшасы арқылы төлем жасай аласыз.
- Ол үшін Halyk bank қосымшасы арқылы QR-кодты суретке түсіріп, белгілеу (назначение) бөлімінен «Qazaq universiteti» газетіне жазылу» деген бөлікті толтыру керек.
- Ал республика көлеміндегі оқырмандар үшін «Қазпошта» АҚ-ның барлық бөлімшелері қызмет көрсетеді.

«ҚАЗПОШТА» АРҚЫЛЫ ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

	Аудан/ауыл	Қала
6 айға	1853,22 теңге	1743,57 теңге
12 айға	3706,44 теңге	3487,14 теңге

Ғылым және жоғары білім саласындағы жаңалықтармен танысқыңыз келсе, «QAZAQ UNIVERSITETI» газетіне жазылуды ұмытпаңыз!

Тарату бөлімінің байланыс телефоны: 377-32-86, ішкі: 1486
+7 747 325 6874

Ділназ – жылдың үздік студенті

Астана қаласында «Bilim-orkenieti» ұлттық инновациялық ғылыми-зерттеу орталығы және Үздік студенттер академиясының ұйымдастыруымен Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Әділетті мемлекет. Біртұтас ұлт. Берекелі қоғам» атты Қазақстан халқына арналған жолдауын ҚР жастары арасында кеңінен насихаттау мақсатында ұйымдастырылған «Жылдың үздік студенті – 2022» атты республикалық байқауының жеңімпаздарын марапаттау рәсімі өтті. Байқауға еліміздің және алысжақын шет мемлекеттердің студенттері қатысты.

Сол байқаудың нәтижесі бойынша менің жетекшілігіммен Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының 2-курс студенті Ділназ Құмарова «Жылдың үздік студенті» атанып, төсбелгі, куәлік және I дәрежелі дипломмен марапатталды. ҚР Тұңғыш Президенті қорынан сыйлық-кітап, үздік жастардың түрлі түсті электронды кітапжинағы табысталды, жетекшіге электронды алғыс хат берілді.

Ділназ Семей қаласында 2004 жылы дүниеге келген. Жастайынан спортты жанына серік етті. Қазақ ұлттық университеті қабырғасында да спорттан қол үзбей, жаттығуды жалғастырып келеді. Біздің оқу орнымызда спортқа да ерекше көңіл бөлінеді. Оқудан тыс уақытта университет қалашығында орналасқан спорт кешенінде жаттыға алады. Талантты жастарға бағыт-бағдар мен ақыл-кеңесін беретін куратор-эдвайзерлері жанында.

Жақында Астана қаласында AJP TOUR ASTANA INTERNATIONAL JIU-JITSU CHAMPIONSHIP 2022 – GI джиу-джитсудан өткен халықаралық жарыс өтті. Мұнда да Ділназдың бағы жанып, 1-орынға ие болды. Біз дарынды студентімізді жеңісімен шын жүректен құттықтап, бұдан да биік белестерді бағындыруға тілектеспіз!

Жазира ЖҰМАТАЕВА,
География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының оқытушысы

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ
Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ
Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН, Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ, Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ
Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

Газет 1994 жылдың 7 ақпанында Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, № 1242 куәлігі берілген

МЕКЕНЖАЙЫ:
- 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-28, тікелей: 377-31-48.
- Электронды мекенжай: **kaznugazeta@gmail.com**
- Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Everest» баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Бағасы келісім бойынша.
Газетке жазылу индексі: 64787
Таралымы – 1000
- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.